

การใช้ยาในผู้ป่วยโรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง และความดันเลือดสูง

โรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง และโรคความดันเลือดสูง เป็นโรคเรื้อรังที่ต้องได้รับการรักษาอย่างต่อเนื่อง ผู้ป่วยอาจได้รับยาหลายชนิด เช่น ยาเม็ดลดน้ำตาลในเลือด ยาลดความดันเลือด ยาป้องกันหลอดเลือดอุดตัน ยาลดไขมันในเลือด และในผู้ป่วยบางรายอาจได้รับยาฉีดอินซูลินเพื่อลดน้ำตาลในเลือดด้วย การใช้ยาอย่างถูกวิธีจะทำให้ผู้ป่วยมีผลการรักษาที่ดี ผู้ป่วยควรปฏิบัติตามในการใช้ยาดังนี้

1. ยาเม็ดลดน้ำตาลในเลือดมีทั้งชนิดที่ต้องรับประทานก่อนอาหาร และหลังอาหาร ยาที่ต้องรับประทานก่อนอาหาร ควรรับประทานยาก่อนอาหารเช้าครึ่งชั่วโมง หากรับประทานยาก่อนอาหารนานเกินไป หรือ รับประทานยาแล้วไม่รับประทานอาหารเช้า จะทำให้มีระดับน้ำตาลในเลือดต่ำเกินไป ทำให้เกิดอาการ หน้ามืด ใจสั่น เหงื่อแตก จะเป็นลม ซึ่งอาจทำให้หมดสติได้ เมื่อเกิดอาการดังกล่าว ให้แก้ไขด้วยการอมลูกอม หรือดื่มเครื่องดื่มที่มีรสหวาน หากอาการไม่ดีขึ้นควรรีบไปพบแพทย์

2. ยาแอสไพริน เป็นยาป้องกันหลอดเลือดอุดตัน ให้รับประทานยาหลังอาหารทันที เพราะยามีฤทธิ์ระคายเคืองทางเดินอาหาร

3. ควรอ่านฉลากยาก่อนรับประทานยาทุกครั้ง เพราะการมาพบแพทย์แต่ละครั้ง แพทย์อาจปรับเปลี่ยนปริมาณยาที่รับประทาน ถ้าไม่อ่านฉลากยาก่อนอาจทำให้รับประทานยาไม่ตรงตามที่แพทย์สั่ง และทำให้ไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาลในเลือด หรือความดันเลือดได้

4. ผู้ป่วยที่ไม่สามารถอ่านฉลากยาได้ หรือผู้ป่วยที่มองฉลากไม่ชัด อาจรับประทานยาไม่ถูกต้อง หรือดื่ยาคัดอินซูลินได้ขนาดผิด ควรแจ้งเภสัชกรที่ห้องจ่ายยา เพื่อให้ฉลากรูปภาพประกอบ ให้ญาติช่วยจัดยาใส่ซองให้ผู้ป่วยรับประทานเป็นมื้อๆ หรือ หาแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมให้กับผู้ป่วยแต่ละรายต่อไป

5. ถ้ามียาเดิมเหลือที่บ้าน ควรนำมาที่โรงพยาบาลด้วย เพื่อให้เภสัชกรตรวจสอบวันหมดอายุ และการเสื่อมสภาพของยา และรวมยาให้หากเป็นยาชนิดเดียวกันกับที่ได้รับใหม่ ไม่ควรนำซองยาเดิมและซองยาที่ได้รับใหม่มาวางปนกัน เพราะอาจทำให้รับประทานยาซ้ำซ้อน หรือรับประทานยาผิดวิธีได้

6. ควรเก็บรักษายาที่ได้รับโดยการวางไว้ในที่ที่ไม่มีแสงแดดส่องถึง และไม่เปียกชื้น ไม่ควรแกะยาออกมาจากแผงทิ้งไว้ที่ละเยาะๆ เพราะจะทำให้ยาถูกแสง ชื้น และเสื่อมสภาพได้ ควรแกะยาออกจากแผงเมื่อจะรับประทานเท่านั้น และไม่ควรถอยยามาสลับซองกัน หรือเอายาออกจากซองเพราะจะทำให้รับประทานยาผิดได้ นอกจากนั้นควรเก็บยาให้พ้นจากมือเด็กเพื่อป้องกันไม่ให้เด็กมาหยิบยาไปรับประทานและทำให้เกิดอันตรายได้

7. การรักษาโรคเบาหวาน โรคไขมันในเลือดสูง และความดันเลือดสูงให้ได้ผล ต้องรับประทานยาอย่างสม่ำเสมอ หากไม่รับประทานยาให้สม่ำเสมอจะไม่สามารถควบคุมระดับน้ำตาล ไขมัน และความดันเลือดได้ ซึ่งอาจทำให้เกิดโรคแทรกซ้อนอื่นๆตามมา เช่น โรคหัวใจ โรคไต และตาเป็นต้อกระจก

8. หากมีปัญหาเกี่ยวกับการใช้ยา เช่น มีอาการของน้ำตาลในเลือดต่ำบ่อย มีอาการบวม ไอ มีผื่นขึ้นหรือ มีความกังวลว่าจะเกิดอาการผิดปกติจากการใช้ยา ควรมาปรึกษาแพทย์ หรือเภสัชกรที่โรงพยาบาล โดยนำยาที่รับประทานอยู่ทุกชนิดมาด้วย เพื่อท่านจะได้ทราบว่า อาการที่ผิดปกติเกิดจากยาหรือไม่ และจะมีการแก้ไขอย่างไรต่อไป

9. หากท่านต้องการใช้ยาอื่นร่วมด้วย เช่น ยาสมุนไพรต่างๆ ควรปรึกษาแพทย์ หรือเภสัชกรก่อน เพราะยาอื่นๆ อาจมีปฏิกริยากับยาที่รับประทานอยู่ และทำให้เกิดผลเสียต่อการรักษาได้

หากท่านปฏิบัติตัวเรื่องยาอย่างถูกต้อง รับประทานยา ฉีดยาให้สม่ำเสมอ ไม่หยุดยาเอง และมารักษาอย่างต่อเนื่องตามนัด หลีกเลี่ยงอาหารที่มีรสหวาน เค็ม และอาหารที่มีไขมันสูง และออกกำลังกายร่วมด้วย ก็จะช่วยทำให้ท่านสามารถควบคุมน้ำตาล ไขมันในเลือด และความดันเลือดได้ หากท่านมีปัญหาเรื่องยา สามารถปรึกษาเพิ่มเติมได้ที่เภสัชกร

ภญ.ศุจิกา ศรีวรสาร
โรงพยาบาลสตึก กม.10